

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre	10	—	kr.
Felíróra	5	"	"
Negyedévre	2	"	50
Egy hónapra	1	"	"

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ**

Hirdetési díj:

Hogy hasábas petit sorert 5 kr. Nagyobb terjedelmű s több sorú hirdetések alk. szerint jutavoyos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön bevitelért 30 kr.

Ébredjen a nemzet.

Nem sok idő van január közepétől május elsejéig. Három és fél hónap. Ez idő alatt sok tenni való vár mindazokra, a kik meg vannak győződve arról, hogy az országnak életkérdése az, hogy ne maradjon összelánczolva Ausztriával a közgazdasági téren.

A közvélemény egy része ébred, de az ország nagy többsége még alszik s ez álm veszélyes álm.

A függetlenségi párt megtett mindent, a mit az adott helyzetben tehetett arra nézve, hogy tisztázza, körvonalozza s a megoldáshoz közelebb hozza a kérdést; az erős roham, melyet az országgyűlésen a nemzet egyik legfontosabb jogáért intézett a kormány törvénysértő, alkotmánytipró, és az ország természetes és törvénybe iktatott jogát kijátszó, homályos, ellentmondó, bujkáló javaslata és magatartása ellen; nem volt más, mint az első ütközet, melyet egy sokkal nagyobb erőfeszítésnek kell követni.

Határidő volt kitűzve, mely után nagy czélt ér az első ütközet, vagy merész kézzel alkotmánysértéshez nyul a kormány.

Mikor az ütközet megindult, senki sem hihette, hogy e merészségre vállalkozni az a hatalom, mely igen nehéz helyzetbe hozta az országot örökös mulasztásával, késedelmeivel és kifogyhatatlan előzékenységével Béccsel szemben mind abban, a mi a megalkuvásra újabb és újabb alkalmat adott az osztrákoknak.

Maga a kormánypárt egy része sem hitte ezt; a függetlenebb elemek előtt lehetetlennek látszott, hogy maga a kormány ingatná meg a saját alapjának oszlopos törvényeit.

Nem volt elképzelhető, hogy a kormány merénylőjét pártja és a nemzet békésen tűrje s mégis megtörtént az, hogy tűrje; sőt eltűrte a kormánypárt azt is, hogy egyik ellenzéki vezér: gróf Apponyi értelmezze a törvényt, és nem a többség; hogy ő értelmezze a törvényjavaslatot és nem a többség; ő mentse meg a kormányt és nem a többség és hogy mégis ő egy kis ellenzéki párt vezére maradjon, s ne ő vezesse a többséget ezentul, bár a többség üdvözlő, kézszerítő, dicsőítő, hosszú és tömör felvonulása mondtak el neki az Ave Caesart, mi pedig mosolyogva néztük és tettük hozzá: morituri te salutant.

De a morituri nem haltak meg; ott ülnek és szavaznak mint egy sűrű erdő; az üdvözölt Caesar pedig ott ül egy kis ellenzéki párt élén még most is, a szűk és kopott padon; közel ugyan a miniszteri bársonyszékekhez, és mégis oly

messze tőlük, mint mielőtt a mentő-szerepre vállalkozott.

Azt, hogy ez megtörténhetett; azt, hogy a függetlenségi párt erős rohama csak részletes eredményeket ért el; azt, hogy e roham folytatása az alkotmánysértés és kormányerőszak végtelenségig menéséig vezethetett volna s ez mégsem eredményezte volna talán a kormány bukását — mindezt a nemzet közvéleményének egykedvűsége okozta.

Sokan, igen sokan üdvözöltek, támogatottak minket vidéki hiveink soraiból és ezuttal is nyilvános, szívből eredő köszönetet mondok e buzgó hazafiaknak ugyis mint honfi. Ugy is mint a párt elnöke; de a függetlenségi polgárok összessége mind egybevéve is csak kisebbség az országban; elég sajnós, elég szégyenletes e tény; az egész ország közvéleményének fel kellett volna zudulni az alkotmánysértés és törvénysértés ellen.

Egy nemzet jogait egy párt maga, melyet az erőszak, az országgyűlés alig egy hetedrésre apasztott le, nem vihathja ki, ha ezt a nemzet nem vevja ki önmaga; ezért szükséges, hogy a nemzet az előttünk álló három és fél hónap alatt ébredjen öntudatra.

Mi rajta leszünk, hogy ez megtörténjék; én rajta leszek és bizom benne, hogy rajta lesznek elvtársaim, barátaim mind!

Ne lankadjunk el abban a feltevésben, hogy e három és fél hónap alatt ugy is kierőszakolja, kialkudozza a kormány az országnak újabb gazdasági szolgátságát.

Megtette volna ezt eddig is, ha bírta volna, meg fogja tenni ezentul is, ha bírja, de a kérdés az, hogy: bírja-e?

Ugyanazon állapot, mely a kormány megalkudó szándékát lehetlenné tette eddig, fennáll most is Ausztriában. A nemzetiségi ellentétek csak oly nagyok most is, mint voltak; békülésszóló sincs és nem is lehet többé, a lehetőség csak az, hogy a széthuzás almáját, melyet a sors keze a vetelkedő nemzetek közé dobott, sikerüljön Gautsch miniszternek egy ügyes mozdulattal felkapni és elrejtteni addig, a míg a közösen gyűlölt áldozat: a magyar elő nem vezetetik, és sikerült a magyart hirtelenében megkopsztani, mielőtt újabb ütlegekre kerülne a sor a birodalmi gyűlésen.

Távolról sem biztos, sőt nem is valószínű, hogy Gautsch fáradozásai sikerre vezetnek, Ott, hol a pésség két harmada szláv, és csak egyharmada német, még ha a német ultramontán elem a német ellenzékhez csatlakozik is,

az egyharmadrész soha sem lehet többség a kétharmadrészszel szemben.

Megkondult tehát a lélekharang az alkotmányos parlamentáris német Ausztria felett. Ezentul német Ausztria csak egy despotikus alapon álló császári Ausztria lehet.

A valószínűségek mérlegelésében tehát a mérleg serpenyője olyan oldalra billen, a melyen a megalkuvás, a vámszövetségkötés lehetetlen lesz első májusig.

Készülni kell tehát az országnak; ébredni a közvéleménynek, öntudatra kell térni, megnyilatkozásával lehetlenné kell tenni azt, hogy esetleg a nagy számadás órájában, a kormány egy esztanós alkotmány- és törvénysértéssel véglegesen és nem csak ideiglenesen, mint most, kiüsse a nemzet kezéből természetes jogának, a törvény oltalma alatt megérlelt gyümölcsét.

Polgártársainknak, legyenek azok iparosok, kereskedők, vagy az ország tulnyomó többségét képező földmivelők, meg kell jól érteni a helyzetet, kivált a mezőgazdákknak kell ezt jól megérteni, mert őket harmincz év óta rendszeresen ámitják és vezetik tévuttra.

Ellenmondhatlan általános igazság az, hogy sem a magánügyén, sem pedig a magánügyének összessége, a nemzet, nem boldogulhat, ha nem intézi ügyeit saját érdekei és belátása szerint, hanem egy oly szomszédjával lép közös háztartásra, a kinek érdeke homlokegyenest ellenkezik érdekeinkkel, s a ki e mellett erősebb, tehát a közös háztartásban az ő szava dönt, az ő akarata érvényesül.

Össze vagyunk kötve Ausztriával, melynek érdeke, hogy földünk terményeit menél olcsóbban megszerezze saját élelmezésének és gyárai nyers anyaggal való ellátásának céljából. Érdeke továbbá, hogy minél drágábban adja el nekünk a maga iparterményeit.

Azért, hogy e czélt elérje, kiszorította a közös vámterületről, tehát hazánkban, az osztrák iparcikkkel versenyző idegen ipari termékeket, melyekre védvámokat vetett, és előidézte azt, hogy megtorlásul az idegen államok kizárják a mi földünk terményeit, mert rászorulván így az osztrák piacra, oly áron vehesse meg terményeinket, a milyenen neki tetszeni fog.

Egy csapással tehát tönkre teszi iparunkat, mely az ő fejlettebb iparával nem versenyezhet, tönkre teszi mezőgazdaságunkat, mert minden piacról kizárhatja azért, hogy önkényének legyen kiszolgáltatva, és adót szed a magyar fogyasztón azzal, hogy rossz iparcikkeket drágán ránk erőszakolja.

A ki e rövid vázlatból meg nem érti azt, hogy mily káros hazánkra nézve a közös vámterület, az oly fokára emelkedett az elfogultságnak, hogy vele többé érvelni nem lehet.

Ébredjenek fel tehát hazánk dolgozó és termelő elemei, legyenek ezek földmivelők vagy iparosok. Az érdek egy és ugyanaz, ezt be kell látni annak, a ki gondolkozik.

Sokszor, igen sokszor rá fogok térni érdekeink fejtegetésére, mert nincs és az előttünk álló hónapokban nem is lesz ennél égetőbb szükség, elodázhatlanabb feladat.

Kossuth Ferencz.

BELFÖLD.

A kormány a katolikus autonómiáról. Mind ez ideig a kormánynak a katolikus autonómiaira vonatkozó álláspontjáról csak kevés jutott nyilvánosságra. Csak általános tetteket állított föl, melyeknek alapján nem zárkoznék el az autonómiától. Hogy az autonómiának minő szervezetet óhajtanak s hogy a hatáskör dolgában minő mértéket fogadna el, a kormány nem nyilatkozott. Több oldalról kifogásolták is a kormánynak ezt a zárkózottságát, mely jelentékeny nehézségeket gördít azoknak a tényezőknél az útjába, melyeknek feladata az, hogy az autonómia szervezetét és hatáskörét a kongresszusi tanácskozások alapján kidolgozzák. És némi joggal merült föl az a föltevés, hogy a kormány azért titkolja a maga álláspontjának részleteit, mert igazában nem is levén őszinte barátja az autonómiának, ép azt akarja, hogy a kongresszus az autonómia hatáskörének megállapításánál sokkal messzebbre menjen, mint a mennyire a kormány az állami jogok átengedésében elmenni hajlandó s ekkor a maga álláspontját, melyhez a korona hozzájárulását is megszerzi, szembeállítsa a kongresszus határozatával és illetékesen megüszítsa az egész autonómikus tervet.

Ép ezért kiváló érdekessége, sőt nagy jelentősége van annak az emlékiratnak, melyet

a »Magyar Állam« mai száma közöl bő kivonatban s a melyet aliólag a kormány a korona elé terjesztett föl, kifejtve a katolikus autonómia kérdésére vonatkozó álláspontját. Az idézett lap azt írja, hogy értesüléseit oly forrásból kapta, melynek hiteléhez kétség nem fér s így az általa közölt emlékirat csakugyan úgy tekinthetjük, mint a kormánynak részletesen kidolgozott álláspontját.

Az így nyilvánosságra került memorandum kétségkívül megkönnyíti az autonómiai kongresszus 27-es bizottságának munkáját is, mert ez most már tudni fogja, hogy melyek azok a határok, a mik között a kormány hajlandó hozzájárulni az autonómiahoz, illetőleg ahhoz az országgyűlés és korona hozzájárulását kifejezől. A 27-es bizottság tudvalevőleg e hó 11-én kezdi meg tárgyalásait s így a »M. Á.« leleplezészerű közlése ép kapóra jött.

Meg megemlítjük, hogy mint értesültünk, a kormány hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a 27-es bizottság tagjait a gyűjleből megismerteti a maga álláspontját, a mi azonban most már körülbelül felesleges is, ha csak a kormány nem vonja kétségbe a M. Á. közlésének hitelességét.

Azokban a körökben, melyek ez autonómiának ép az állami jogok kárára igen megszemélt hatáskört követelnek, a kormány emlékirata alkalmasint nagy elégtelenséget fog kelteni, mert abból kitűnik, hogy a kormány de a legemlensebb kérdésekben ugyancsak szak keretek közé óhajta szorítani az autonómia hatáskörét.

A záloglevelek adómentességéről szóló 1889 XXX törvénycikkeknek módosítását kéri Barsvármegye ma a képviselőházhoz benyújtott följelentésében. És pedig annak kimondásával való módosítását, hogy adómentes jelzalog kölcsönök o y pénzügyi törvények bocsátassanak ki, melyek legalább 200.000 forint tartalek alappal rendelkeznek. Kérését nyomatékos érveléssel támogatja a vármegye közönsége:

Magyarország gazdasági közönsége — ugymond — eddig vajmi csekély támogatásban részesült s felő, hogy ez a társadalmi osztály a rá nehezedő terhek alatt összeroskad. A földbirtokosok, hogy adózási kötelezettségeinek eleget tessenek, s főként, hogy gazdaságaikat intenzívebb alapra fektethessék, gyakran kény-

szérülnek kölcsönöknek fölvetelésére. A kisebb birtokosok ily kölcsönöket az idézett törvény ama rendelkezése folytán, mely szerint adómentes zálogleveleket csakis azok a pénzügyi intézetek bocsáthatnak ki, melyeknek legalább is másfél millió tartalekalapjuk van, olcsón csakis némely fővárosi pénzügyi intézeteknél nyerhetnének. Csakhogy e kölcsön kieszközlése a nagy távolság miatt annyi költséggel jár, hogy inkább a közönségben ma már mindenhol létező vidéki pénzügyi intézeteknél keresik s veszik a jelzalog kölcsönt, melynek drágaságát azonban birtokosok nem bírják. Iy módon megy tönkre mind és mind jobban a földbirtokos osztály. Mi nem kételkedünk abban, hogy a módosítás által hazánk kisbirtokosain segítve lenne.

Idegen borok piacainkon. Szőlőink romlásával annyira jutottunk már, hogy csaknem oly nagy az idegen bor importunk, mint a minő volt valamikor exportunk. Évről-évre emelkedik az idegen borok forgalma Magyarországon és természetesen a külföldnek fizetett borárak is emelkednek annyira, hogy maholnap már az idegen borok értéke nagyobb összeget fog képviselni, mint a minő értéke reprezentálnak az exportra kerülő jóval finomabb minőségű magyar borok. A múlt 1896 évben pl. még 14.5 millió forint behozattal szemben 19.5 millió forint értékű kivitel állott, míg 1899-ben az export alig üti meg a 800.000 métermázsát, holott, a behozatalra került borok mennyisége meghaladja az 1,200.000 métermázsát. Az idegen borok között az olaszszarvasu borok tulnyomóak, amennyiben több mint 800.000 métermázsas olaszországi bort importáltak hozzánk a lefolyt évben. Ezután az osztrák, majd a dalmat borok következnek, melyekből meglehetősen nagy importunk volt a múlt évben, amár oly nagy arányokat még sem öltött, mint 1896-ban. A magyarországi boroknak mint rendszeren, úgy a múlt 1897 évben is Ausztriába volt a főpiacza. Ide több mint 700.000 métermázsas bort expedáltak. Kisebb mennyiségeket szállítottak az országból Németországba, Boszniába, Svájcba, Oroszországba és Szerbiába.

A hivatalos eskü megállapítása. A miniszterelnökségnél pénteken Tarkovich államtitkár elnöksége alatt értekezletet tartottak a miniszteriumok kiküldöttei a hivatalos eskü megállapítása és egyöntetű szabályozása tárgyában. Alapul a társmiszteriumok részé-

A „DEBRECZENI“ TÁRSZÁJA.

A két levél.

A »Debrecezen« eredeti társzaja.

Írta: Fogács Antal.

Birike, az édes aranyos Birike sirt. — Ejj-fekete szemének selyempillái alól forró könnyecsek törtek elő; eleintén csak egy-két csepp, majd fokozatos gyorsasággal, mint a szakadó zápor.

A bosszuság és keserűség könnyei voltak azok.

Par percig szabad folyást engedett könnyeinek, s ezek mint megannyi fűrgő patakcskák, gyorsan szökdeselve elárasztották a pirbanégő hamvas arcot, néhány hajszálat megáztatva az ében fűrtök közül, melyek esodalkozva ereszkedtek alá, kis gazdaszonyuk arcára.

Biri egy ideig túrta a hajszálok ezirógatását, midőn azonban egy vakmerő teljesen az arakához ért, bosszusan ököbe szorította puha husos kacsóit és másik pillanatban kendőjével véget vetett a patakok és kivanési hajszálok örömeinek.

De csak kis ideig fojthatta vissza könnyeit, egy tekintet a kezében tartott levélre és földre dobott arczképre, ismét utat engedett folyásuknak.

Par pillanatra lehajtott fejtét kis asztalára, majd felugrott székéről és sietett a papa dolgozó szobájába.

Midőn benyitott, füstflegget látott maga előtt; semmi egyebet.

A papa ugyanis ma reggel már negyedszer gyújtott pipára, ilyenkor pedig van füst nem kicsi. Tudta ezt Biri. Nem is hóbortgatta őt soha. De e percében nem törődött semmivel.

A papa felállott íróasztalától, s a csodálkozás némi jele mutatkozott arcán, hogy kis leányát a szokotlan időben maga előtt látta.

— Mi baj öreg — kérdezte tőle tréfásan.

— Nagy bajom van, papa, igen nagy bajom.

— Ma nem szabad bajokkal küzdened. A te bajaid még nem igazi bajok. Légy vidám.

— Én vidám?

— Természetesen. Mit szól Hidas, ha pit eregni lát?

Birike lángvörös lett e szavakra s nem palásolhatta el felindulását.

— Nem fog meglátni. Nem akarom, hogy meglásson.

Az apa esodalkozva tekintett leányára. — Hogyan te nem akarsz találkozni vele, kire büszkeséggel gondolhatsz s büszkeséggel gondolna bármily leány is!

— Én nem büszkélkedem, papa és egyáltalán nem is gondolok reá. Nem akarok férjhez menni, papa, és egyáltalán nem ő hozzá; mert...

Birike könnyei ismét folyni kezdtek. — Miért? — kérde atyja meglepetve. Hiszen tegnap érdeklődtél.

— Tegnap igen papa, de ma nem, egyáltalán nem. Sürgönyözz neki, hogy ne jöjjön; maradjon; nem akarom látni. Inkább

nem megyek férjhez soha, soha, mintsem ő hozzá!

— Vajjon miért?

— Ne kérdezd papa, ne kérdezd. Csak írj neki vagy sürgönyözz, hogy maradjon.

— Ezt nem tehetem, legjobb barátom fiáról van szó.

— Nem teheted papa? Nem? Hit oda adsz olyanok, kit sohasem láttam, kiroi hallani nem akarok. Oh szegény mama, ha látná, mit teszsz velem. Lujza testvérem boldog; őt mama életében olyanok adta, akit...

— Birikém!

— Ne papa. Ne beszélj Hidas érdekében. Inkább apácza leszek; az ő felesége semmi áron!

— Mi lett téged édes kis leányom? Nem értem viselkedésedet. Egy szép, gazdag szellemes ifju érkezésétől mért remegsz?

— Meglehet, hogy gazdag, papa, de semmi esetre sem szép, sem nem szellemes. És egyáltalán nem is szép, sőt rút, rút, csunya, kiállhatatlan! Nagy szemű, nagy száju, kopasz fejű, serte bajszu, törpe ember. Ptu! Irtozatos! Nem, nem megyek hozzá; és egyáltalán férjhez nem megyek; apácza leszek.

A papa kiverte pipáját s fűrkésző tekintetet vetett leánya arcára.

— Honnan tudod ezt Biri, hisz' soha sem láttad?

— Tudom, papa, tudom s egyáltalán mindnt tudok s nem vágyom a leánynező ur látására. Igérd meg papa, hogy nem adsz hozzá, kérlek, igérd meg, ha egy csepp szeretetet táplálsz irántam.

ról b
eljár
érték
meg
az ő
sere
zetre
most
szab

rend
sugal
Li—
köz
nagy
ott is
felle
ellen
szem
kiegy
Nagy
nogy
ban n
keres
nem
maga
kedő
a ma
kissé
elhat
belül
vizör
végle
megk
Csák
megu
kell
közö

janu
nem
husv
a ka
jósat
hang
yfus
fog g
Attól

közás

s csól

jelen

talra.

váncsi

s bont

egy f

lantott

ábráz

mekk

homlo

tett a

élenk

képet.

A

De nem

Midőn

levenni

—

—

—

papa.

—

vetve. I

mélyet

—

B

Honn

ről bekvánt javaslatok, illetőleg a mostani eljárás ismertető laboratóriumok szolgálták. Az értekezlet egységes eskümintában állapodott meg és ennek elfogadását hozta javaslatba az összes adminisztratív tisztviselők létesítésére nézve. A bírósági és ügyészi személyzetre a javasolt eskümintát nem terjed ki, most az említettek eskütételét törvények szabályozzák.

A Bánffy kormány állásának megrendüléséről ad hírt a Zichy Nándor gr. által sugalmazott »Alkotmány«. E szerint a »P—r Li—d—ban Szilágyi Dezső által követelt és közé is tett helyreigazítás legfelsőbb helyen nagy feltűnést keltett, mert ez világossá tette ott is azt a kétszínű játékot, amelyet Bánffy fellelé is, lefelé is, a parlament 67-es és 48-as ellenzéki pártjaival és az egész országgal szemben üzött a provizorium s egyáltalában a kiegyezés megújításának fontos kérdésében. Nagyon sajtóságon hatott udvari körökben, hogy a Bécsben és a Pester Lloydbeli klubban magát rideg 67-esnek mutató Bánffy maga kereste a 48-as ellenzékkel való paktálásnak nem egyenes útját s ugyanakkor hideg, merev magatartást tanusított az előzőeken viselkedő 67-es ellenzéki pártok irányában. Ezt a magatartást nagyon különösnek, sőt egy kissé gyanusnak találják s az udvarnál már elhatározott dolog Bánffy bárónak rövid időn belül történetesen menesztése. A 2-dik provizoriumot még Bánffy hozta tető alá, de a végleges megegyés est már nem Bánffy fogja megkötöni, hanem — a mint mondják — Csáky Albin gróf, a ki vizont a kiegyezés megújítása után (a minnek ez év derekáiig meg kell lennie) lényegesen más pártviszonyok között Apponyinak engedni át a helyet.

KÜLFÖLD.

A francia kamara, új ülészsaka január 11-én kedden nyílik meg. Sokáig ugyan nem fog tartani, mert virágvasárnapra vagy husvét után való vasárnapra biztosan várják a kamara feloszlását. Már most várja a sok jóslat a választások sorsa felől. Különösen hangozzék bár, biztosra veszik, hogy a Dreyfus—Esterházy ügy alakulása döntő hatást fog gyakorolni a választók elhatározására. Attól tartanak egyébként, hogy a szocialisták

sok kerületet fognak nyerni, a mérsékelt radikálisokat pedig súlyos veszteségek fogják érni. Legszébb reményekkel a monarkisták és klerikások indulnak a küzdelembe. És bármint legyen is, a Meline-kormány mindenestre bukni fog. A monarkisták és klerikások akikkel Meline együtt kormányzott, ha győznek kiadják neki az utat, mert megelégték. Ha ellenben az opportunisták és mérsékelt radikálisok kapják meg a többséget, mindent el fognak követni, hogy megbuktassák a jelenlegi kormányt amely a monarkista-klerikális pártokkal paktált.

A nyelvrendelet. Ma jönnek össze Leitmeritzben a német-cseh képviselők, hogy döntsenek a cseh tartománygyűlésen való magatartásuk fölött. Leitmeritz városá ünnepélyesen fogadja a képviselőket és Funke a polgármesterük, aki szintén képviselő, felhívta a lakosságot, hogy díszítse fel házait a vendégek tiszteletére. A helyi lap tüzesen emlékeztet meg róluk, mint akikre a nép teljes bizalommal tekint föl. A képviselők között a hangulat eddigelé tartománygyűlésen való megjelenés mellett szól, főképpen azért, mert a német képviselők nem akarják azt a látszatot kelteni, mintha ők felőnének a prágai cseh csöcselék fenyegetéseitől.

Az Esterházy-Dreyfus ügy. Az Esterházy-Dreyfus ügy megint élénken foglalkoztatta a párisi sajtót. Hasábokat irnak róla. Tegnap egyes lapok a Dreyfus-felelőtlenséget közölték. Ez a vádirat azonban a »Gaulois« szerint nem hiteles. Esterházy ügyét hétőn fogja tárgyalni a hadi törvényszék. Esterházy, hogy a büntetéseket elkerülje, már vasárnap a törvényszék épületébe megy, ott tölti az éjszakát és ott marad a per befejezéséig. Zola, a hírneves író ujjalag rópiratot írt Dreyfus érdekében. A Dreyfus-ügy alapjain — ugymond a többi közt Zola — a katonai diktatura és a klerikális reakció nyugosznak, amelyek az antiszemitizmus fölkelése által a világot megint hatalmukba akarják keríteni. A Panama és Dreyfus-ügy az a két nagy társadalmi büntetés, a melylyel az antiszemitizmus az országot megméltelyezte.

Vámbery Kina felosztásáról. Vámbery Armin a kitűnő orientalista, a »Die Wage« című német heft folyóiratban érdekes cikket írt Kina felosztásáról. Vámbery nem-

csak lehetsége nek, hanem nagyon valószínűnek is tartja, hogy az európai hatalmak elfoglalják Kínát. De hozzát teszi, hogy a hatalmak kölcsönös féltékenykedése valószínűleg meg-
hijusítja az együttes akciót. A vetelkedő hatalmak közti összeütközéstől azonban egyelőre nem kell tartani. Kina felosztása eddig még a távoli jövő kérdése s miután a kínai, sziami, egyáltalán az idegen világrészekben lefolyó eseményeknek nincs hatása az európai politikai viszonyokra, a mi világunk kiválóan békés irányzatára való tekintettel nem felő, hogy egyhamar komolyabb bonyodalmak támadnak a Keleten.

Németország elégtétele Kinában. Németország követesei, melyeket a német követ a kínai főtanács elé terjesztett pékngebe, a North China Daily News szerint a következők:

1. Kétszáz ezer teal kárpótlás a megölt német hittérítők családjai számára.

2. A kínaiak által lerombolt templom fölépítése.

3. Kifizetése mindama költségeknek, a melyekbe a Kiao-Csau-öböl elfoglalása került Németországnak.

4. A santungi főkörmányzóknak, Li-Ping-Tangnak állásától való elmozdítása.

5. A német hittérítők gyilkosait és annak a községnek a hatóságát, a hol a lázadás történt, a legszigorubbán meg kell büntetni.

6. Németországnak kizárólagos joga legyen arra, hogy Santung tartományban szénbányákat nyisson. A németeknek elsőseget adjanak a santungi vasutak építésére. Németországnak legyen egyedül joga, hogy Kiao-Csau-öböl szénét vihessen el, azaz, hogy Kiao-Csau német hajóállomás legyen.

A kínai császár, mint az említett lap jelenti, november 30-án kijelentette a főtanácsban, hogy ő kész Németország ama követeléseit teljesíteni, a melyek az 1., 2. és 5. pont-ra vonatkoznak, de minden más, képtelen követelést visszautasít, s inkább meghal vagy trónjáról lemond, sem hogy azokat teljesítse. A császári kormány a kettős szövetsége és Angliát kéri fel közbenjárására. A főtanács miniszterei mindennap tanácskoznak az orosz és a francia követtel, de az orosz követ kijelentette, hogy teljes lehetetlenség Kínát mostani válságában támogatni.

Táviratok.

Weyler tábornok vád alatt.

Bpest jan. 10. A Debreczen ered. táv. Madridból jelentik: A haditörvényszék spanyol határozatában kimondotta, hogy miután Weyler a katonai törvények ellen vétkezett, ellene a bünvádi eljárás megindítandó. A vizsgálat vezetésével a hadsereg ügyésze bízott meg.

Elsülyedt gőzös.

Bpest jan. 10. A Debreczen ered. táv. Londonból jelentik: Az angol gőzös »Clarisa« dec. 30-án Rotterdam—Odassai útjában elmerült. Az u asokból 19 meghalt, 4 megme-
nekült.

A hűséges Kréta.

Bpest jan. 10. A Debreczen er. táv. Kaneából jelentik: A szultán születésnapja alkalmából tegnap az egész város fel volt lobogózza.

A nagyváradi bábaképző ünnepe.

N-Várad jan. 10. A Debr. er. táv. A nagyváradi m. kir. bábaképezde 25-dik évfordulója alkalmából a biharmegyei orvostudományi egyesület a vármegyeház termében jubiláris ünnepélyt rendezett e hó 9-én. Képviselve volt e fényes ünnepélyen a közokt. miniszter dr. Tóth Lajos oszt. tan. által, a fő az alispán és a város összes előkelőségei. A jubiláris ünnepélyt dr. Kometein Lajos nyitotta meg, beszédében rámutatott a bábaintézet fontos hivatására és az elért kiváló eredményekre. Elnök eljenzés után dr. Berkovich Miklós (titkár nagyszabású) szónoklatában üdvözölte dr. Konrád igazgató

— Igérem — szólt a papa kis gondolkodás után.

Biri e szavakra átkarolta atyja nyakát, s csókokkal halmozta el arcát.

— Te jó, te legkedvesebb papa!

A belepő szobalány vetett véget a jelenetnek, ki egy levelet helyezett az asztalra.

— Kitől jött, papa? kérdé Birike kíváncsian.

— A Lujza férjétől — válaszolt a papa s buntani kezdé a levelet. Nagy meglepetésükre egy fénykép esett ki belőle. Egyszerre pillantották meg mindketten. 26—28 éves ifjút ábrázolt a kép, szabályos arccsal, szép szemekkel magas rőptű gondolkodást hirdető homlokkal. Első pillanatra nagy hatást keltett a szemlélőben.

— Ki ez, papa? — kérdé a leányka élénken — s gyönyörrel szemlélte a képet.

Az atya arczán szelid mosoly vonult el. De nem válaszolt. Olvasni kezdte a levelet. Midőn elolvasta, Birikehez fordult, ki alig bírta levenni tekintetét a képről.

— Nos, hogy tetszik?

— Ez igen szép férfi, papn.

— Szép? Hisz csunyanak mondtad.

— Én papa? Dehogyan mondtam. Tévedsz papa.

— Te tévedsz, Biri, monda az atya nevetve. De mond csak, hol van az a levél, melyet ma Lujzától kaptál?

— É . . . n . . . pa . . . pa.

— Nos igen, a Lujza levele.

Biri szörnyű savarral nézett atyjára, Honnan tudja ezt a papa, hiszen Lujza említette

levelében, hogy rajta kívül senki sem tud a dologról. Ekép gondolkodott:

— És az arczkép, melyet levelében küldött, hol van?

Papa, honnan tudod ezt?

— Lujza férje írja ebben a levélben.

— Honnan tudja ő?

— És egyáltalában minek tudja, nemde? kérdé a papa nevetve.

— No igen. És egyáltalán mi köze a mi titkunkhoz az ő férjének?

— Te ugyan megjártad Biri.

— Nem értelek papa, semmit sem értek!

— Hallgass hát ide.

— Figyelek papa.

— Te kíváncsi voltál édes kis leányom s levélben arra kérted Lujza nénédet, küldje el neked Hidas arczképét, melyet Hidas néhány nappal ezelőtt küldött Lujza férjének, mint jóbarátjának. Szerencsétlenségedre leveled Gyula is elolvasta s egy kedvező alkalommal

— Lehetetlen, papa! Mit sejtetek!

— Igen. Egy kedvező alkalommal tréfás sógorod a kívánt arczkép helyett belecsempészett Lujza levelében egy rut fotográfiát előre is nagyot nevetve annak, hogy mily rémületbe fog az téged ejteni.

Biri földre sűrölte szemeit.

Hidas arczképe, ki az estel. vonattal megérkezék, a kezében van. — Tőled függ, hogy megakarod-e futni vele azt a pályát, melyet a sors számodra rőndelt. Jövőre pedig ne légy kíváncsi és elhamarkodó, mert ezek sok örömtől megfoszthatnak.

Biri elérzékenyülve omlott atyja karjaiba, ki lecsókolta bohó kis leányának piruló arczáról könyeit.

Dr. Tóth Wlascics képviselőtében felolvasta a következő levelet:

Igazgató ur! Abból az alkalomból, hogy a t. igazgató ur vezetése alatt m. kir. bábaképezde fennállásának 25 éves fordulóján a biharmegyei orvosgyógyász és természet-tudományi egyesület jubiláris ünnepélyt rendez, nem mulaszthatom el, hogy köszönetemet és elismerésemet ki ne fejezzem e minőségben kifejtett fáradhatlan tevékenységéért.

Tisztelt igazgató urnak jelentékeny része volt az első fennálló bábaképezde megalapítása és szervezése körül, mert az intézete a kezdet nehezégein átvezetve immár 25 esztendő óta kormányozza, virágzóra tevé és kiváló jelentőséget ösztönöz neki. Igazgató ur tanári működésének 25 esztendő fordulóján fogadja legőszintébb üdvözlétemet azon óhajom kifejezésével, hogy kitűnő tehetségével és kipróbált munkarejével még sokáig szolgálja a bábaképezde elén azt a fontos feladatot, melyet egy negyed század óta oly kiváló sikerrel terjeszt. Wlascics,

Országgyűlés

Budapest, jan. 10.

A képviselőház mai ülésén napirend előtt Rohonczy Gedeon személyes kérdésben szövegezte Sima Ferencz szombai szavaira reflektálva, de oly rosszul lett az igazgatottságtól, hogy kivették, mire Sima F. visszavonta sértését. — Azután folytatták a munkástörvény részletes tárgyalását s eljutottak az 58-ik szakaszig. Az ülés végén Rohonczy újra felszólalt és Sima felelt neki.

Az önálló vámterületért.

Bpest, jan. 10. a »Debr.« erdő-táv. A főváros iparosai és kereskedőinek egy része nem tud belenyugodni a karácsonyi népgyűlés sikertelenségébe s most újabb tiltakozó gyűlést terveznek melybe az egész ország parosait belevonják. E tárgybán tartottak tegnap d. u. értekezletet a »Nemzeti szálló« nagytérben, mely alkalommal Csontos Imre iparügyi elnök kifejtette, hogy az iparosoknak nem szabad tétlenül nézni a jelenlegi viszonyok tovább fejlődését, mely a magyar ipar pusztulását is jelentené. Akarja a gyűlés a mozgalom megindítását, hogy az ország tiltakozik a kormány eljárása ellen. Az értekezlet elnökül Mezei Péter és Karchordó Árpád lettek megválasztva s a jegyzői tisztet dr. Vig Viktor vállalta el. Mezei Péter bizottsági tag az önálló vámterület érdekében szólal fel, mert a nemzetnek csak akkor van létjogosultsága. Indítványozza, hogy egy újabb felirat szerkesztessék, mivel a képviselőházhoz a múlt évben benyújtott 250000 aláírási kérvénynek semmi eredménye nem volt. Inti az iparosokat, hogy ne tőrjenek törvénytelen állapotokat. Karchordó Ádám kereskedő hosszasan szövegezte a kereskedők helyzetéről, a közös vámterülettel szemben szerinte a kiegyezés csak kereskedelemügylet és nem lojalitás vagy hiperlojalitás aktus. Az »országháznak több a lakója, mint Montenegrónak, és ez a kis állam mégis független mi pedig nem! most sem bírnak Auszriától szabadulni.« Csontos és Wagner beszédei után elhatározták, hogy egy 100-as bizottságot alakítsanak a mozgalmat vidéken is szervezik, tiltakozásra hívják fel a tiszteletket és kamarákat és Husvét napján országos népgyűlést tartásnak.

Ujdonságok.

* **Járvány a megyében!** Hajdúvármegye községeiben a közegészségügyi állapotok nem valami kielégítőek. Napról-napra hol e, hol ama községben üti fel fejét a járvány. Egyik helyen vörheny, másik helyen kanyaró, himlő vagy tifusz dühög. Legutóbb Tetétlen községben terjedt el veszedelmes mértékben a tifusz. A legsajátságosabb a dologban az, hogy a járványt a falu végén egy kut körül tanyát ütött cigány csapat idézte elő. A cigányok közül egy tifuszban megbetegedett s a járvány csírái a kut vizével szétterjedtek az egész községben. Így került a cigányok letelepedése Tetétlenre igen sok ember életében. A járvány hírére dr. L o s o n c z y Álmós megjelent a községben s megtett minden in-

tézkedést a járvány terjedésének megállítására. A mi annyira sikerül is, hogy most már újabb tifusz esetek nem fordulnak elő Tetétlenre. Püspök-Ladányba a hólyagos himlő lépett fel járványszerűleg. A himlő betegséget Karczagról hurczolták be. Egyszerre rohamosan kezdett felléoni a járvány, a mire a legszigorubb hatósági intézkedések tettek meg a himlő továbbterjedésének megállítására. Így többek közt L o s o n c z y Álmós főorvos az újraoltás is elrendelte a szükséges határok közt. — Nádudvaron pedig a kanyaró dühög. Mindezekről különben a főorvos a mai közgyűlési bizottsági gyűlésen terjedelmes jelentést tett.

* **Megnyílt a népkönyha.** Ma délben 12 órákor megnyílt a debreczeni népkönyha és megkezdte áldásos működését. A népkönyha megvalósításáért az elismerés és hála elsősorban azon buzgó négyeleti tagokat illeti kik nem kímélve sem anyagi, sem szellemi fáradságot, azon voltok, hogy más előrehaladt városok mint Bécs, egy oly humánus intézmény létesítésének mint a ma megnyílt népkönyha. A ma délben lefolyt megnyitásról tudósítónk a következőkben számol be. A csapó utczai K o v á c s kaszányában ma délben 12 órákor nyitották meg a négyeleti tagok a népkönyhát, nagy ünnepélyességgel. A megnyitáson jelen voltak: V e r e s n é S z a t h m á r y Teréz elnök. G y ö r f f y Józsefné, T i k o s Istvánné, S z a b ó Kálmánné, dr. B a l k á n y i Miklósné, B é r e s s y S a m u e l n é J a b l o n c z a y Kálmánné, négyeleti v á l a s z t m á n y i tagok. — A város képviselőtében megjelent: R o n c s i k Lajos kultúratanácsnok. K ö r n e r Adolf. A rendőrség részéről: B o c z k ó S a m u e l rendőr főkapitány. Ezenkívül a napilapok képviselői. Tizenkét órákor már szállingóztak a szegény emberek kinek oly jól esett, hogy menhelyet találtak a fájó éhség ellen. A két szobából és konyhából álló népkönyha helyiség igen kényelmesen van berendezve melyben a szegények teljesen ingyen mások pedig csak 10 krért zöldséget kapnak. A főzésre a bevásárlásra, a házi teendőkre a felügyeletet Györfly Józsefné négyeleti választmányi tag vállalta magára. Minden nap egész délelőtti ügyel a főzésre, délben pedig maga osztja ki az ételeket, azonkívül mindennap felváltva 1—2 választmányi tag tart felügyeletet. Ma T i k o s Istvánné és J a b l o n c z a i Kálmánné fungáltak. A népkönyha javára a négyelet az idén 3 társas estélyt rendez, melyek közül az első már a múlt hónapban tartott meg elég fényes eredménnyel. A múlt havi társas estélyből 390 forint jutott a népkönyha javára és remélhetőleg a másik két estély is sikerülni fog. Ez az egész alap eddig, amiből a népkönyha fenntartja magát. A város 5 ölt tüzifát bocsátott a népkönyha rendelkezésére, azonkívül kintisztogatta a helyiséget. A formális megnyitás ma délben S z a b ó József négyeleti titkár beszédével történt meg, melyben egy a magamint a négyet nevében halás köszönetét tol, másolja az ügybuzgó választmányi tagoknak, azonkívül köszönetet mondott a városnak, rendőrségnek is, hogy némileg hozzájárultak a népkönyha megvalósításához.

* **Postások táncvigalma.** Azok a szorgalmas derék emberek, akik egész esztendőn át buzgó pihenés nélkül szolgálják ki a közönséget a postán és távirad hivatalban, a posta és távirada altisztek és szolgák pompásan sikerült táncvigalmat tartottak tegnap este a Margit fürdő termében. Kilencz órára már szépen megtelt a terem, kezdetét vette a tánc és tartott hajnalig fesztelező jó kedvvel. — A védnök Csath Zsigmond postafőnök mindvégig jelen volt és gyönyörűséggel telt szorgalmas alantóságának derült mulatságában. A jelenvolt hölgyek névsorát holnap számunkban közöljük.

Kenderessy Lajos.

A debreczeni nyomdászok nevezte tegnap este meghalt. Szomorú haláláról a gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki: Szomorodott szívvel tudotjuk a felejtethetlen jó apának, ipának, nagy! apának néhai Kenderessy Lajos város nyom-

dai betűszedőnek élete 70-ik évében folyó hó 9 én este fél 7 órákor, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 11-kén d. u. 2 órákor fogtak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Dedő-utca 71 számú háztól, a Kossuth utcza új templomban örök nyugalomra helyeztetni. Mely végítzeségtől rokonait, pályatársait ösmerőseit általában a résztvevő közönséget bánatos szívvel meghívjuk Debreczen, 1898. január hó 10. Kenderessy Mária-férjével Farkas Ágostonnal és fiok Gusztáv; Kenderessy Gvula nevelő Hulyák Gizellával. Egyetlen unoka testvére: özv. Veszprémy Sámuelné. Béke poraira! A temetést Gebauer érczokorsógára rendezti.

* **A h.-bőszörményi függetlenségi és 48-as kör évi reades közgyűléset folyó hó másodikán tartotta meg.** A gyűlés egyik tárgya az volt, hogy köszönőirat küldését határozta el K o s s u t h Ferencznek és az országos függetlenségi körnek egyuttal K o s s u t h Ferencz és S z i n a y Gyula országgyűlési képviselőket tisztelebeli elnökeivé választotta. A tiszttakar következőleg alakult meg: elnök: U z o n y i Péter, a l e l n ö k ö k: id. S ó v á g o G á b o r és id. Gaál Feáencz, f ő j e g y z ő: Magi Sándor, a l j e g y z ő k: Komjáthy Antal és Nagy Imre, p é n z t á r n o k Bodnár Sándor, e l l e n ő r: Szolnoki Péter, k ö n y v t á r n o k: Drén Sándor, s z á m v i z s g á l o k: Kelemen Gábor, Szepesi Gábor. Ezután a párt református egyházi főgondnokká jelölte: ifj. S ó v á g o G á b o r t s ezenkívül kijelölt tizen-nolcz presbitert és harminchat egyházközségi képviselőt. A választás 12-én lesz. A függetlenségi párt gyűlése a következő: Presbiterek: I. tized. Kövér Sándor 79. hsz. Drén János 440. hsz. Uzonyi György 484. hsz. II. id. Uzonyi Péter 713. hsz. Rab Gábor 917. hsz. Borsó Balint 948. III. Kálmán Lajos 1441. hsz. Kelemen Gábor 1663. Király Mihály, 1678. IV. Lente Lihály 1945. hsz. Ó Kiss Miklós 2336. id. Haal Ferencz. V. S. Kathi Mihály 2495. hsz. Szabó M. Sándor 2815. hsz. Kapusi Sándor 2828. hsz. Győrössi Imre Cs. Varga János 2868. hsz. dr. Kiss Gábor 3001. hsz. II. tized. Szabó Imre 32. hsz. Gyöngyösi Imre 129. hsz. Fehér István 222. hsz. Matyas Sándor 314. hsz. Cseki János 492. Marjai Ferencz 560. hsz. Mező 1037. hsz. Szabó Mihály 1117. hsz. K. Tóth János 1085. Nagy Imre 1149. hsz. Tulipán Balint 869. Bagosi Imre 1090. hsz. III. Fekete Péter 1707. hsz. Drén István 1500. hsz. Kapusi Mihály 1540. hsz. Gsz Varga Ferencz 1756. hsz. H. Varga János 1676. hsz. Sz. Szabó Sándor 1658. hsz. IV. Szolnoki Sándor 2087. hsz. ifj. S ó v á g o Imre 2244. hsz. Sipos István 2429. hsz. Mészáros János 2086. hsz. B. Szabó Gábor 2485. hsz. Tóth Imre 2208. hsz. V. Sz. Molnar István 2828. hsz. id. Nagy Sámuel, Bacsai Péter 2738. hsz. L. Szabó Marton, Monori Gábor, Varga Balint. VI. ifj. Szalkai András, Cs. Varga Balint, Kövér Péter, Sajts Sándor 3713. hsz. Kovacs Imre 3801. hsz. Kiss G. Sándor 3609. hsz.

* **Méncsikók vásárlása.** A földm. miniszterium ma letratilag értesítette Debreczen sz. kir. város hatóságát, hogy a katonai lovasatő bizottságok az idén a közös hadsereg számára nagy számban fog 3 éves méncsikókat vásárolni.

* **Éles találkozás.** Ma reggel a Vargate uca sarkán három jarmű találkozott; nem azért, mintba kedvük lett volna a barátságos ölékezésre, hanem mert a sors veszélye összehozta őket. Az egyik egy fedett berkócsi volt, melynek két oldal egy egy parasztszeker fenyegedett összetöréssel. A veszélyeztetett berkócsi kormányosa azonban ideje korán nyakába vágott a fenyegetőzőknek torka hatalmas karika ostorával, melynek meg is lett a kelő hatása. A dörgedelmes hangok hallatára ugyanis megfékezte lovát a két szeker s az egyfogatu dicső kormányosa személy nélkül jutott a varga ucazába.

* **A gyermek meghalt!** Tegnapelőtt reggel B e s s e n y e i József püspökladányi gazdálkodó neje három hónapos Mária nevű

sokkal rövidebb idő alatt ment keresztül, mint a mi földünk; de azért a Mars lakói sem vitték még annyira, hogy életjelt adhattak volna nekünk, valamint mi sem tudtuk még elérni azt, hogy a Mars lakóinak figyelmet miránk irányítsuk.

A Marson levő parallel csatornákból azt következtetik, hogy a Mars lakói a geometriát erősen kultiválják; Flammarion ebből kiindulva azt ajánlotta, hogy az év alkalmas szakában a Szahara pusztában óriás, sok ezer kilométerre terjedő mértani figurákat rajzoljanak s ezekkel költsek föl a Mars lakóinak figyelmét; más tudósok azt javasolták, hogy a Davalagiri csúcsán hatalmas tüzet rakjanak, a mi bizonyára ránk terelne a Marsbeli lényeket.

A spiritisták sokkal egyszerűbben oldották meg a kérdést.

Scancaikon akárhányszor mesélik az, hogy egy-egy Mars ember ellátogat hozzájuk és feltárja nekik a szomszéd bolygó titkait.

Az az egy mindenese re bizonyos, hogy a Mars bolygónak épp úgy vannak lakói, mint a mi földünknek és mint minden más bolygónak; földünknek nincs arra kiváltsága, hogy egyedül tartson élő lényeket: a spektrális analízis már régen kiderítette, hogy a mi naprendszerünk összes bolygói egyforma alkotóelemből állnak s ha ez így van úgy ebből önként következik az is, hogy a többi bolygón is van élet; hogy ha a Mars földünknel öregebb, úgy olyan lényeknek kell rajta élni, a melyek nálunknál tökéletesebbek és előhaladottabbak; hisz a föld lakói is ezelőtt százezer esztendővel sokkal műveltebbek voltak és egészen más viszonyok közt éltek, mint ma és százezer év múlva bizonyára a műveltségnek egészen más fokán fognak állni, mint a hol ma állnak.

Ez okból az is valószínű, sőt bizonyos, hogy a Mars lakói alaposan különböznek mitőlünk, mert minden egyes bolygó lakójának különböznie kell más bolygók lakóitól, mint-hogy minden egyes bolygón más életviszonyok vannak, a melyek szerint az élő lények fejlődnek.

Az az ember, a ki itt a földön hetvenöt kilogramot nyom, a Marson már csak huszonhat kilogramot nyomna. Mnthogy tehát a Mars életviszonyai a földünk életfeltételeitől lényegesen különböznek, enné fogva valószínű, hogy a Mars lakói sem hasonlítanak mihozánk. Arra a lig van kilátás, hogy egy földi és egy Mars-ember, ha valaha találkozhatnak, egymást meg tudják érteni.

IRODALOM.

Betyárok czimen érdekes kötet jelen meg most a könyvpiaczen. 18 betyár története van benne elmondva az alföldi rablólágból mikor még a vaskezü Ráday gróf idejében lovas vakmerő betyárok csapongtak, martalózkodtak mindenütt a sugar jegenyefás határon s állott a Tisza partján a régi, mohos vár, melynek udvarán fekete álarczban sétáltak a különféle rendű, gyanúsított rabok, szerb lelkészek mellett sunyi subás paraszt és menyecskek, kiknek tüzes fekete szeme az álarczon is keresztül villogott és suhogó selyem ruha volt a formás tagokon... És a Tisza szürke, haragos hullámai pedig, mint ködöstéli temetőből hangzó halotti ének, úgy csapdosták a hátyák alatti börtönök penészes falait, melyek között a betyárvilág romantikus tübbeszór vértől fűrésztöltött hirhedeit legényeit tartotta zár alatt s vallatta kísérteties éjszakanak lidjén is a tulvilági hatalomként rettegett vizsgálóbíró Laucsik. Rózsa Sándor czin kostársai, mikor a lovas zsandarokkal végső tusára gyültek össze a bomkos ezerbuvó helyekkel csalogató pusztán s Klemm Jusztin az alföldi pandurbiztosok királya elszánt hajduival sebes fogásaival mind felelevenülnek e könyv lapjain, de nem a betyár regények megszokot, véres tettek sablonos felsorolásával rikító hangján, hanem aminl azokat egy oly finom költői lélek s írói tehetség saját lelki tükörről keresztül zamat s eleven stílussal

képes elébünk veti, mint jelen könyv kitünő írója Rió (Békési Antal). Az irodalmi értékben is feltűnő könyvbe még a jól ösmert „Öreg sarzsi (Palotás Gausztin) is írt néhány érdekes betyár históriát. A csinos kiállítású könyv, valóságos korrajzként tekinthető, a különös betyár korszak rajzoként s beszerezhető a könyv kiadójanál 1 fnt olcsó áron.

Magyar könyvek a tisztí kaszinóban A helyőrségi és tisztí kaszinókban tudvalevőleg mindenütt vannak szép és gazdag könyvtárak. Az olvasó azonban nem fog csodálkozni rajta, ha megjegyezzük, hogy ezekben a könyvtárakban képviselve lehet a világ minden művelt nemzetének irodalma, csak éppen a magyar nyelvű könyv nem található ezekben a díszes könyvtárakban. Ez már szinte természetesnek látszik, hiszen katonatisztekéről van szó és eddig is mindig úgy tapasztaltuk, hogy a hadsereg tisztjeinek megmagyarosodását még akkor is megakadályozzák, ha ők maguk akarnának magyarosodni. Most azután egyszerre megszallta a parancsnokságot a magyar szellem és bizalmas uton utasították az összes ezredeket, hogy ezentúl a magyar klasszikus irodalmi műveket is szerezzék meg a katonai könyvtárak számára. Az értesítés fel is sorolja szépen, hogy mik ezek a magyar klasszikus művek: Arany és Jókai művei s a millenniumról s a tíz szoborról írott munkák. Hogy Arany és Jókai magyar klasszikusok, az igaz, de hogy a tíz szoborról és a millenniumról írott művek is a magyar klasszikus irodalomba sorozandók, arra a katonai hatóságok tanítottak meg bennünket. Isten neki, talán meg belemennék ebbe is, hisz a katonai fölfogás nagyon fura valami; eiből észszel nem lehet azt fölérni. Am nem tudjuk, mit szólnak a szegény tiszték ahhoz, ha a tíz szoborról írott műveket a magyar klasszikusok között akarják velük olvasatni? Vagy talán hüllővéreiek a mi tisztjeink, hogy a tíz szoborról írott műveket adnak kezekbe, ha szórakozni akarnak. Persze, a fontos nem is az, hogy ezeket a könyveket elolvassák, hanem az, hogy a hadparancsnokságnak fölterjesztett könyvtári statisztikában benne legyen a címük, a mely végből az ezredek bizonyára hetenkint kifognak jelölni bizonyos számú tisztet, akiknek kötelességük lesz a magyar könyveket kiváltani.

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági felolvasások Bihar-megyében.

— Felhívás Bihar-megye gazdaságközléséhez. —

Egyesületünk 1897 márczius 17-én tartott közgyűlése elhatározta, hogy a kisgazdák oktatása céljából a tél folyamán a vármegye több nagy községében szakszerű felolvasásokat és előadásokat rendez. Intelligens gazdaságközlésünk közeben ezen eszme nagy rokonszenvre talált s felkérésünkre többen vállalkoztak előadások és felolvasások tartására ugyannyira, hogy egyesületünk azon szerencsés helyzetben van, miszerint a tél folyamán 8 községében tarthat szakszerű előadásokat. 1897 december 15-én tartott választmányi gyűlésünk végleg megállapította a tartandó előadások és felolvasások tervezetét, mely szerint egyesületünk az alábbi helyeken fog tartani szakszerű előadásokat és felolvasásokat:

1798 január hó 9-én délelőtt fél tizenegy órákor B. U j f a l u b a n. Szövetkezetekről előadó Telegdy József. Szőlőszetről előadó Nadányi Miklós.

1898. január 16-án délutáni fél három órákor Szalontán: Növénytermelésről előadó Ováry Sándor. Szövetkezetekről előadó Telegdy József. Allattenyésztésről előadó Madas Mihály.

1898 január hó 15-én délutáni fél három órákor Székelyhidon: Allattenyésztésről, előadó Csányi Imre. Szőlőszetről előadó Balassa István. Szőlőtelepítési kölesönökről előadó Molnár Lajos.

1898 január hó 23-án délutáni fél három órákor Él-sden: Gyümölcsészetről előadó Te-

legdy József. Növénytermelésről előadó Zathu reczky István. Allattenyésztésről előadó Málnásy Ferencz.

1898 január hó 13-án délutáni fél három órákor Szalontán. Istálló trágya kezeléséről előadó Karpely Kálmán. Gazdasági gépekről előadó Porzscit Pál. Mezőgazdaság köréből előadó Kornstein Hermann.

1898 január hó 23. délutáni fél három órákor Tenkén. Növénytermelésről előadó Hoffmann Henrik. Vetések ellenségeiről előadó Weingartner Andor.

1898 január hó 22. délutáni fél három órákor Belényesen. Talaj javítási és alagcsövezésről előadó Vertán Zoltán. Szőlőszet és gyümölcsészetről előadó Balassa István.

1898 január hó 30. délutáni fél három órákor Devecskén. Növénytermelésről előadó Szemes Árpád. Hitelügyeletről előadó Buday József.

1898 január hó 30. délutáni fél három órákor Margittán. Allattenyésztésről előadó Csányi Imre. Szőlőszetről előadó Morvay Tihamér. Szőlő telepítési kölesönökről előadó Molnár Lajos.

1898 Február hó 6-án délutáni fél három órákor Komadiban. Szakszerű előadást tart Gróf Tisza István' Allattenyésztésről Mark Gábor.

Midőn a felolvasások tervezetét a fentebbiekben a t. gazdaságközlésnek tudomására hozni szerencsénk volt, felhívjuk és felkérjük a t. gazdaságközlésnek, hogy saját érdekükben mentől számosabban jelenjenek meg a felolvasásokon.

Kelt a biharmgyei gazdasági egyesület gazgató választmányának Nagyváradon, 1897 decz. 15-én tartott gyűléséből,

Szabo József
egyesületi elnök.

CSARNOK.

Egy napi igazmondás.

— Bartley H. elbeszélése. —

— Angolból. —

(Folytatás.)

Hallgasson, szerencsétlen, nem tudom mi az örög lelte ont ma. Hölgyeim... hölgyeim... kérem... szolgálhatok... Ön pedig, Mr. Fielding, hagyja el üzletünket. Parancsolnak, hölgyeim?

— Önnel semmit, — felelék a hölgyek s boszusan ott hagyták a féldühödt kereskedőt. Az olvasók képzeletére bizzuk a következő p-rczen kifejlődött jelenet leírását, mely annál hevesebb volt, mert az utóbb történeteknek már James ur, az idősebbik bolttulajdonos is tanuja volt.

— Ön alig hanem megbojondult! — szolt ez utóbbi, mert ha eszenél lett volna, akkor ilyen, kiszámíthatatlan következményekkel járó jeleneteket nem idézne elő.

— Hitelünk el van rontva, — folytatta az ifjabbik testvér, — es téremár az egész város tudni fogja a botrányt. Még most is itt van, szerencsétlen ember?

— Ki vele! kiáltá az összes segédzemélyzet.

James ur esendet parancsolt s így szolt Ralphhoz:

— Ön oly gyalázatosan viselte magát, mint főnöke iránt soha senki. Mondja, mi annak az oka?

— Kérdeztek s én feleltem, — válaszolt Ralph, — mivel pedig hazudni akartam, meg kellett mondanom az igazat.

— Az igazat... kiáltott magából kikelve György ur, ezzel tehát azt akarja mondani, hogy mi hamis árukat tartunk?

— Azt önök tudják legjobban.

— Ah! ez már mégis sok! James, én részemről követelem, hogy Fielding urat azonnal bocsásd el — dühöngött a fiatalabbik fivér.

— És minthogy én is ezen a nézetem vagyok, felszólítom ont, Fielding ur, hogy raktárunkat rögtön hagyja el és soha többé vissza ne térjen.

Ralph, minthogy védelmére semmit sem

Debrecen 1898

hozhatott fel, vette kalapját s megszegyenülve odahagyta a kereskedést.

— Istenemre! felségesen megy! — szölt mintegy önmagát gúnyolva, midőn az utcára kilepett. — Mind azt mondja, hogy elvesztetem az eszemet. Ha így folytatódik, még nyolc előtt a bolondok házába kerülök. Vajjon Lucy, mennyasszonyom is eltaszít-e megától, ha az igazat szemébe kell mondanom? Majd meglátszik.

Husz percz múlva menyasszonya ajtaján kopogtatott.

V.

Lucy Dreamer huszonnégy éves, esinos leány volt.

Amint a rózsza csak akkor díszlik teljes szépségében, ha kinyitott, úgy ő nála is a testkifejltség csak nővelte csábitóan szép külsejét. Vidám, gömbölyded arc, nagybarna, kihívó fényben tündöklő szemek, szőke haj, folyó aranyként omolva alá a hóhalmokra, melyeknek plastikus gömbölydedége a kerek vállakkal összeköttetésben oly szoborszerű termetet képezett, mely méltó lett volna Canova vésőjére; nyulánk, hattyunyak, karcu derek, csodálatos karok, finom kezcsékekkel, melyekről úgy látszott, hogy csak arra vannak teremve, hogy a boldog halandónak, aki Lucyt egrkor magáénak vallhatja, viragokat hiansenek élete útjára és két icpicike lábacska, a melyekre egy hercegnő is büszkén tekinthetett volna, ezekből állottak Lucy külső bajai, amelyek Ralph barátunkat is elbűvölték.

Lucy, kinek atyja már régen meghalt, divatáruló volt s olyan szorgalmasan és ügyesen folytatta mesterségét, hogy szegény sorsu édes anyját keresete után tisztes égesen eltarthatta.

Hogy Lucy anyja Ralphot kitüntető szivesseggel látta hazuknál, azt könnyen elgondolhatjuk, ha tudjuk, hogy milyen tekintélyes vagyon nézett rá nagybátyja halála után.

Ralph szerette Lucy, vagy legalább azt hitte, hogy szereti, ámbar tudta, hogy Lucy összes műveltségét a színházban szerezte, de bő kárpótlást vélt nyerni Lucy egyéb jó tulajdonságai által s gyakran dicsérte Bill barátja előtt okosságát, helyes világnézeteit és rendíthetlen szellemét.

Hogy milyen praktikus volt Lucy, az bizonyí ota azon nyilatkozatával, mely szerint csak akkor megy férjhez, midőn Ralph teljesen önálló lesz, mert, hogy nagybátyad után v a l ó s z i n ü l e g örökölni fogsz, így szölt egykor igaz őszintén, az igen szép dolog, de hátha nem így fog történni. Azért tehát csak akkor leszek feleséged, mikor teljesen önálló leszel.

Igy történt, hogy a házasságról hosszú ideig nem beszéltek egymás közt míg végre midőn Ralph a Blanc lívérek üzletének első segédjévé lett 500 font évi fizetéssel, a föltétellel is beteljesedvén, a menyegzőt három hónapra tűzték ki. Midőn Ralph fogadást tett, hogy csak igazat mond, e határidőből már eltelt 1 hónap.

Ilyen közel a célhoz s a legutóljára történt események által ismét tovább sodortatva, bizonyos aggodalommal lépet be Lucyhoz, kit egyedül talált.

— Ah, valahára, csak hogy itt vagy, kiáltott fel Lucy, fel sem kelve székeréről, mint maskor, hogy kalapját és botját elvegye. — Tegnap niaba vartalak Valószínűleg igen kedvetársasagra találtál s így tán el is feledkeztél rólam? —

— A cyti főtemp'omában voltam, választott Ralph, csodálkozva a hideg fogadtatáson meghallgattam Rasph predikátort, ki mostanában ott tartja beszédeit.

— Ejnye, azt nem is tudtam, hogy egyébb jó tulajdonaid mellett még jámbor is vagy monda Lucy gúnyosan.

— Csak dicséretedre vál, folytatta tovább, hogy egy sz-n beszédet többre becsülsz mint a menyasszonyoddal való beszélgetést. De ki tudja, mi oka lehetett annak, hogy elmentél a templomba. Talán Miss Mulberryvei akartál találkozni. En legalább úgy tudom, hogy ő is imádja Rasph urat.

»Nem értelek, Lucy» szölt Ralph álmélkodva. »Mi közöm neked Mulberryhez? Ugy látszik, hogy neheztelsz rám nem mondanád meg haragod okát?»

»Ő csak tedd tovább is magadat színelled a csodálkozást, kiáltott fel boezusan Lucy: »Te jámbor templomlátogató... Tudjuk alattomos cselekedeteidet, tudjuk, hogy fényes nappal nem restelesz a nők szeméibe az utcán olyan dolgokat mondani, amelyeknek hallatára szégyenpir futja el azok arcját.»

»Lucy, micsoda beszéd ez? Mit beszélsz ilyen vádakat a te ajkaidról... épen mozi, midőn vigasztalásodra lenn» szükségem k»

»Vigasztalásomra?» ismétlé Lucy, »ket ségkivül az sulytot le ugy-e, hogy Miss Mulberry nem hallgatott meg, hanem undorral fordult el tőled?»

»Azt csakugyan megtette. De miféle meghallgatásról beszélsz? Miss Mulberry haragszik ugyan rám, de az ok...»

»Oh az okot, azt is tudom. Nem egyébb mint, hogy te olyan dolgokat mondtál neki, amelyek megsértették Miss szemérmességét.»

»Ami én ő neki mondtam, a tiszta igazság volt. Nyíltan és őszintén beszéltem, a nyíltságot pedig nagyon kevesen képesek elviselni, kvált ha hiuk.»

»En e lenkezőleg azt hiszem, hogy a Miss szavait kedvező fogadtatásban kellett volna részesítened, ámbar beláhatta, hogy egy kissé kölcsönös izlésed van.»

— Lucy, beszélj világosabban! Mit te a köztem és Mulberry között végbement találkozásról? Az ilyen helytelen beszédekkel méltatlanul sértegetsz! Ki mondta neked azt, hogy én e ven, harmadvirágzásban levő leányok ajánlatot tettem?

— Ő maga beszélte el — válaszolt Lucy, és a milyén felháborodottnak tette magát, látni való volt, hogy bészut akar állani rajtam.

— Folyt köv. —

12807
1897.

Árverési hirdetmény.

D-breczen szab. kir. város Tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy:

1., a »Látókép« korcsma a hozzá tartozó szántó és legelő földdel;

2., a »Hortobágy« nagy korcsma a 50 hold földdel hidvám szedési, halászati és vendéglői joggal 1898 november 1-től — 1904 november 1-ig terjedő időre;

3., a »Kadarc« fogadó 233 hold földdel 1898 október 31-től — 1904 október 1-ig terjedő időre;

4., a »Ludas« korcsma 155 hold földdel 1898 november 1-től — 1904 október 31-ig terjedő időre;

5., a »Halápi korcsma« 45 hold földdel 1899 január 1-től — 1901 december 31-ig terjedő időre;

6., a »Gugyori« csapszék 98 hold földdel 1898 október 1-től — 1904 szeptember 30-ig terjedő időre, a számvetésnél kitett s ott a hivatalos órák alatt megtekinthető árverési feltételek mellett az 1898 évi márczius hó 9-ik napján délelőtt 9 órakor a városbáza kis tanácsstermében tartandó nyilvános árverésen bérbé, illetve haszonbérbé kiadatni fognak.

Miről az árverelni óhajtok azzal értesítenek, hogy a kikiáltási ár 10%-a készpénzben az árverelő bizottság kezéhez bánatpénzzül leteendő.

Debreczen, 1897. decz. 22-én.

A városi tanács.

Hirdetés.

Az epreskeri faraktárban 20 és 1/2 csomó kákó karó, — 8 csomó faforgács, 8 csomó rövidebb és 8 csomó hosszabb (1/2, 1 1/2 mtr. hosszú) gömbölyü favég, f. évi január hó 13-ikán c-ütörtökön délelőtt 9 órakor árverésen el fog adatni.

D breczen, 1898 évi január hó 8.

Török Gábor erdőmester.

Eddig felülmulhatatlan!
Maager Vilmos-féle
valódi, tisztított
DORSCH májolaj
törvényileg védett csomagolásban
MAAGER VILMOSTÓL
BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendelitetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3 ker., Heumarkt 3, valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.

DEBRECZENBEN: Mihalovits István, dr. Róth-schnek V. Emil gyógyszerészek, Rickl József Zelmos, Csanak József kereskedő uraknál.

Főraktár és főelárusítás az osztrák-magyar monarchia részére
Maager Vilmos, Bécs,
III/3., Heumarkt 3.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és feketenyomás sárga papíron) van elzárva.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Részvények, szelvények, elsőbbségi kötvények, értékpapírok, évi jelentések, zárszámadások, rovatos ivenk, tabellák.

Gyászjelentések.

Hangverseny műsorok. Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Különlegességek kitünő magyarsággal helyesen kiállított **ÉTLAPOKBAN.**

Pinczérszámlák bor és sör czimkéi.

Napilapok, hetilapok, szaklapok, képes folyóiratok előállítása

diszes, pontos és jutányos kivitelben. Ezek szétküldése (expediálva.)

Bármily terjedelmű regények, elbeszélések, költemények, tudományos és szakmunkák előállítása.

Névjegyek 50 krtó kezdve.

A „Debreczen” kiadóhivatala.